

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

36. TÝDEN (5.9.2022)

Kamil Holý

Výzkumný tým č. 20: Integrovaná ochrana zemědělských plodin proti škůdcům

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách VÚRV: www.vurv.cz - záložka [Poradenství](#). Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

S přicházejícím podzimem se postupně mění zastoupení škůdců. U stále dominujících molice je patrný mírný úbytek, naopak přibývá mšic, místy je více dřepčků. Objevují se miny od vrtalek. Dospělců zápředníčka málo, housenky téměř žádné. Housenek mūr a běláška minimum, ale s nižší intenzitou ochrany proti dalším škůdcům dokáží škodit i při nízké početnosti. Na celeru a dalších plodinách jsou svlušky, ale s ohledem na počasí již tolik nepřibývají. Zvyšuje se aktivita drátovců.

Brokvičková zelenina - molice bude postupně ubývat, přesto budou škodit až do října. Zvyšuje se početnost mšice brokvičkové, která s maskovaným zeleným zbarvením může zpočátku unikat pozornosti. Dospělců i housenek zápředníčka je málo, přesto riziko poškození housenkami zůstává. Trásněnek méně, zůstávají v napadených hlávkách zelí z předchozího období. Kolonie mšice zelné přežívají v některých porostech ukryté v hlávkách, ale většinou bez vlivu na výnos. Početnost dospělců mūr zatím nízká, vajíčka ani housenky nenalezeny. Dřepčků mírně přibýlo, mohou se objevit škody. Kde byli minulý týden dospělci vrtalek, se začínají objevovat na listech miny (zatím chodbičkové, které se budou zvětšovat do nepravidelných, plošných).

Ostatní zelenina - chladnější počasí s přeháňkami zbrzdilo svlušku chmelovou, ale na lokalitách s příhodnými podmínkami bude nadále škodit. Trásněnky na cibuli pod prahem škodlivosti, odchvy osetí polní zatím nízké. Zvyšuje se aktivita drátovců, rizikové pozemky sklídit přednostně.

Riziková: Molice, trásněnky, zápředníček, mšice, dřepčci, svlušky, drátovci

Molice vlašovičnicková

- škodlivé výskyty budou až do října, početnost bude záležet na lokálních podmínkách. Nedostatek snůšky láká do porostů s medovicí včely - pozor při aplikaci přípravků. Na medovici rostou černě.

Monitoring - dospělci na spodní straně listů, vajíčka nejprve bílá na bílém kruhovém podkladu, později tmavou. Nymfy ploché, přisáté k podkladu.

Ochrana - prevencí je zaorat napadené porosty co nejdříve po sklizni - zabránit líhnutí a přeletu nových dospělců. Výběr přípravků způsobit výskytu jednotlivých stádií a početnosti.

Zápředníček polní

- tento týden málo dospělců i housenek, ale početnost se může rychle zvýšit.

Monitoring - odchyt dospělců do feromonových lapáků. Housenky na spodní straně listů, při žíru zůstává horní pokožka listu často nepoškozena (skeletování).

Ochrana - cílit na mladé housenky krátce po vylihnutí, které jsou nejcitlivější k insekticidům. S ohledem na rychlé výkyvy početnosti je třeba sledovat výskyt housenek nejméně 1x týdně. Na podzim škodí i při nižším výskytu (není regulován ohranou proti jiným škůdcům).

Vrtalky

- na listech kedluben a dalších brukvovitých rostlin chodbičkové, později plošné miny.

Monitoring - drobní dospělci, tmavo-žlutého zbarvení na listech. Larvy vytvářejí nejdříve chodbičkové, později plošné miny nepravidelného tvaru.

Ochrana - výskyt je většinou nízký (1 mina na několik rostlin), pouze v ohniscích je více min/roslinu. Při nízkém výskytu postačí ulomit napadený list při sklizni. Na lokalitách s vysokým výskytem ošetřit proti dospělcům.

Sviluška chmelová

- na listech celeru se objevují posátá místa od svilušek, která se mohou zaměnit za fyziologické a další příčiny. S ohledem na počasí se nárůst početnosti přibrzdil.

Monitoring - na spodní straně listů drobní dospělci a nymfy, kdo nemá ostřížní zrak, musí použít lupu. V místě sání vytvářejí pavučinky, kde jsou i velká, kulatá vajíčka.

Ochrana - porost často napaden od okraje - zdrojem je okolní vegetace nebo je zde srážkový stín od lesa či stromořadí. Výskyt svilušek podporuje suché a teplé počasí. Do plodin, kde je povolené, lze využít vedlejšího účinku Moventa nebo aplikovat přípravky na bázi oleje.

Housenky

- početnost dospělců v lapácích zatím nízká, ve sledovaných porostech vajíček/housek velmi málo.

Monitoring - vajíčka a housenky na spodní straně listů. Sledovat odchyt dospělců do nejbližších světelných lapáků ze sítě ÚKZÚZ, porovnat početnost s početností v předchozích letech. Odchyty jsou na Rostlinolékařském portálu.

Ochrana - cílit na mladé housenky krátce po vylihnutí, které jsou nejcitlivější k insekticidům.

Dřepčící r. *Phyllotreta*

- v průměru výskyt nízký, ale lokálně mohou škodit.

Monitoring - přítomnost dospělců nebo požerky na rostlinách.

Ochrana - ošetřit porosty v závislosti na výskytu/škodách.

Novinka

Mšice broskvoňová a zelná

- místy nárůst početnosti **m. broskvoňové**, ale zatím pod prahem škodlivosti - sledovat. Mšice zelná v minimálních počtech.

Monitoring - mšice často na spodní straně listů nebo na nejmladších částech růstových vrcholů a v hlávkách.

Ochrana - v závislosti na ochraně proti molici a počtu užitečných organismů. Po ošetření zkontrolovat účinnost, zda přípravek fungoval i na mšice ukryté pod listy hlávek.

Třásněnky

- většina napadených porostů cibule sklizena, na ostatních plochách většinou výskyt pod prahem škodlivosti. Někde jsou v hlávkách zelí, kde způsobují nádorky na listech.

Monitoring - u cibule jsou dospělci i nymfy nejčastěji ukryté mezi nahloučenými listy nebo volně na listech. Při přemnožení jsou posáté listy světlejší a nymfy až u špiček listů. Na **brukvovité** zelenině jsou třásněnky na spodní straně listů nebo v hlávkách - oloupat několik vrchních listů.

Ochrana - při přemnožení na cibuli jeden postřik zpravidla nestačí, při přežívání třásněnek opakovat ošetření. U zelí zabránit vniknutí do hlávek - nízká účinnost ochrany.

Užitečné organismy

- s přibýváním mšic se objevují larvy pestřenek a mšicomaři, které následují lumci podčeledi Diplazontinae. Zvyšuje se početnost pavouků. Na medovici mohou naletovat druhy z okolí.

Zvyšuje se početnost mšice broskvoňové, zatím pod prahem škodlivosti, v koloniích mšicomaři a larvy pestřenek

Vajíčka bělásky řepového jsou vzácná, ale 1 housenka dokáže zničit jednu hlávkku

Objevují se miny od vrtalek, růstem larev se budou zvětšovat

Na celeru začíná sviluška chmelová, barevné změny na okolních listech mají jinou příčinu

V posátých místech jsou dospělci svilušek i drobná, kulatá vajíčka

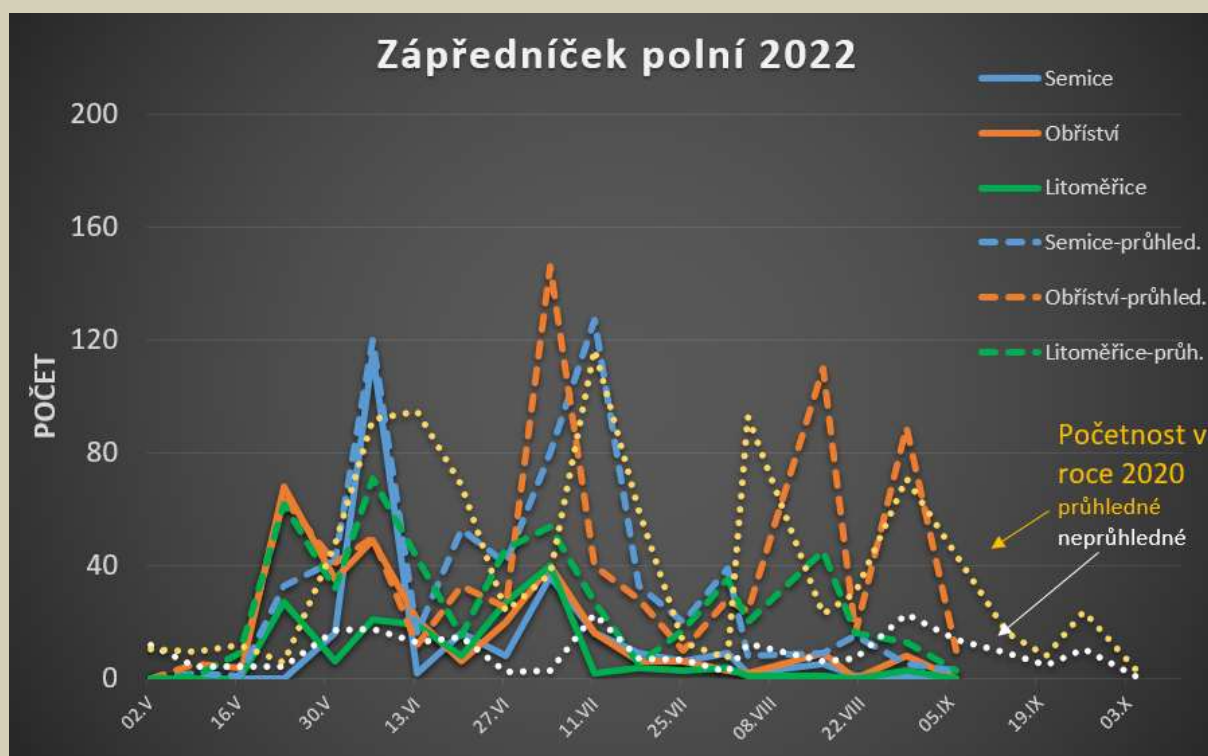
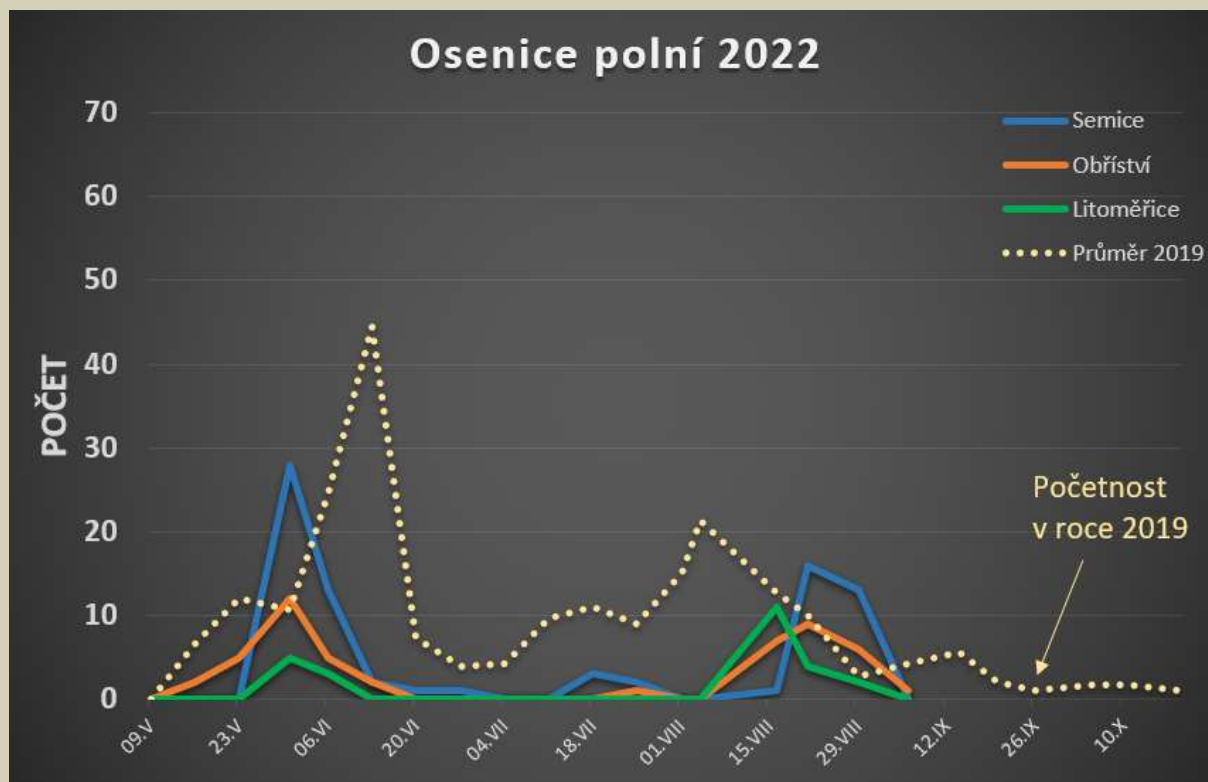
V některých porostech jsou časté kokony pavouků

Odchyt **osenice polní** a **zápředníčka** do feromonových lapáků v roce 2022

- tečkovaně - průměrný odchyt v předchozích letech (průměr ze všech 3 lokalit)
- zápředníček - čárkovaná čára (průhledný lapák), plná čára (neprůhledný lapák) - rozdíly v odchycích na stejné lokalitě

Osenice - létá 2. generace, odchty zatím nízké

Zápředníček - početnost dospělců i housenek nízká, ale brzy bude následovat nová letová vlna - monitorovat

Odchyt mûry kapustové do feromonových lapáků v roce 2022

- tečkovaně - průměrný odchyt v předchozím roce (průměr ze všech 3 lokalit)
- léta 2. generace, odchity zatím nízké

